

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 17 april 2025
Betreft De uitvoering van twee moties van het lid Kostic inzake de wolf
(33 576, nr. 436 en 33 576, nr. 437)

Geachte Voorzitter,

Op 1 april 2025 heeft uw Kamer twee moties aangenomen die ik tijdens het plenaire wolvendebat van 25 maart 2025 heb ontraden. Met deze brief informeer ik u over de wijze waarop ik invulling geef aan deze moties.

De motie van de leden Kostić (PvdD), Boomsma (NSC), Van Campen (VVD), Graus (PVV) en Bromet (GL-PvdA) (Kamerstuk 33576, nr. 436) verzoekt de regering te verkennen tegen welke obstakels dierhouders aanlopen met betrekking tot subsidies voor adequate wolfwerende maatregelen en voor de zomer aan de Kamer te rapporteren wat de regering gaat doen om de bestaande subsidies toegankelijker te maken.

Subsidies voor wolfwerende maatregelen zijn een provinciale aangelegenheid. Ik zal samen met provincies verkennen wat de vermeende obstakels zijn voor veehouders om gebruik te maken van de huidige subsidieregelingen die de provincies hebben opengesteld. Ik zal uw Kamer daar voor de zomer over informeren. Het Team Veebescherming, één van de activiteiten uit de Landelijk Aanpak Wolven (Kamerstuk 33576, nr. 405), zal in de toekomst naar verwachting kunnen helpen bij het wegnemen van deze obstakels. Daarnaast wordt een inventarisatie uitgevoerd naar de financiële mogelijkheden die Europese fondsen bieden voor het verstevigen van de bescherming van gehouden dieren tegen te wolf. Hierin wordt er gekeken naar de verschillende fondsen en hun voorwaarden en het gebruik van deze fondsen in andere EU-landen. De inventarisatie zal inzicht geven in de obstakels en mogelijkheden voor het aanvragen van subsidies op nationaal en EU-niveau, waarbij ook advies gegeven zal worden voor het vergemakkelijken van subsidieaanvragen voor houders van dieren. Dit advies zal ik voor de zomer bespreken met de provincies. Deze inventarisatie geeft ook invulling aan de motie van de leden Podt (D66) en Vedder (CDA) (Kamerstuk 33576, nr. 431).

De motie van de leden Kostić (PvdD) en Graus (PVV) (Kamerstuk 33576, nr. 437) verzoekt de regering om in wolvengebied een tijdelijke stop te laten instellen op beheer van en jacht op de belangrijkste prooien van de wolf, en te monitoren welke invloed dat heeft op het aantal incidenten met de wolf.

Op dit moment zijn er nog geen gegevens over het dieet van de wolf in Nederland. Er wordt momenteel door de Universiteit van Leiden gewerkt aan de afronding van een meerjarig dieetonderzoek. Dit onderzoek zal binnenkort worden gepubliceerd. Het is waarschijnlijk dat het dieet van de wolf in Nederland, net als in Duitsland en Vlaanderen, voor veruit het grootste deel uit wilde hoefdieren bestaat. Ree vormt daarin het belangrijkste aandeel van het dieet, dat verder wordt aangevuld door wild zwijn, edelhert en damhert.¹

Ree, wild zwijn, edelhert en damhert staan op bijlage IX van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal). Voor hen geldt de bescherming van artikel 11.54 van het Bal. Jacht op deze soorten is niet toegestaan.² Beheer van ree, wild zwijn en edelhert is een provinciale bevoegdheid. Beheer van deze soorten kan plaatsvinden op basis van een, door de provincie goedgekeurd, faunabeheerplan. Ik vind het belangrijk dat beheer doorgang kan vinden als er bijvoorbeeld schade is aan landbouwgewassen, gevaar voor de verkeersveiligheid of risico op verspreiding van ziektes zoals de Afrikaanse varkenspest. Ik ga ervan uit dat de provincies altijd zorgvuldig afwegen of beheer echt noodzakelijk is. Bovendien houden faunabeheereenheden en terreineigenaren nu al rekening met de aanwezigheid van de wolf en worden er bijvoorbeeld op de Veluwe al minder wilde zwijnen en edelherten afgeschoten.³

De invloed van het beheer van de prooidieren van de wolf op de predatie van c.q. incidenten met landbouwhuisdieren door de wolf is niet bekend. De motie van het lid Grinwis c.s. (Kamerstuk 22576, nr. 429), die tegelijkertijd met deze motie is aangenomen, vraagt om dit te onderzoeken. Ik wil dit onderzoek op korte termijn laten uitvoeren.

Aangezien het beheer een provinciale bevoegdheid betreft zal ik het verzoek van de Kamer bespreken met provincies en u hierover voor de zomer informeren. Ik zal hen daarbij vragen om bij het beheer van de prooi-soorten van de wolf, daar waar dat nog niet gebeurt, rekening te houden met de aanwezigheid van de wolf en, waar mogelijk, ook te monitoren welke invloed dat heeft op het aantal incidenten. De uitkomsten van het onderzoek naar de invloed van het beheer van prooidieren op de predatie van landbouwhuisdieren zal ik te zijner tijd ook terugkoppelen aan de provincies. Het is vervolgens aan de provincies om op basis van al deze informatie te besluiten over het beheer in bepaalde gebieden.

Ik zal de Kamer voor de zomer nader informeren over de overige moties over wolven die zijn aangenomen.

¹ Zie ook paragraaf 8.1 in de Factfinding study 'DE wolf terug in Nederland': [Rapport-FactFinding-study-De-wolf-terug-in-Nederland-door-WENR-2021.pdf](#)

² Jacht is alleen mogelijk op de vijf soorten die op de wildlijst (art 8.3, vierde lid van de Omgevingswet) staan en waarop de jacht is geopend, namelijk fazant, haas (in 9 provincies), wilde eend en houtduif.

³ <https://nos.nl/regio/gelderland/artikel/607218-de-wolf-neemt-deze-mensen-werk-uit-handen>

**Directoraat-generaal Natuur
en Visserij**

Ons kenmerk
DGNV / 98227868

Jean Rummenie
Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur